

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Belicey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELLENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:
Belicey-utca 11. szám (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
Kiadó s laptulajdonos SÁMUEL ADOLF

4303/1904 ikt.

Szarvas község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alóírott községi előljáróság közhírré teszi, hogy a községi képviselő-testület által 41 kgy. 815/1904 ikt. szám alatt alkotott gyámpénztári kezelési szabályrendeletet a Magyar királyi belügyminister ur 33.686/V-a 1904. számú alatt jóváhagyta, emélfogva a gyámpénztári kölcsönök 1904 évi július hó 1-től kezdve 10 vagy 20 évi törlesztésre 5%-os kamatra fognak kiadatni a szabályrendelet és az 1877 évi XX. czikk 289 §-ának korlátai között.

Az egyeseknek adható kölcsön legnagyobb összege 6000 koronában, legkisebb összege 200 koronában van szabályrendeletileg megállapítva.

Kölcsönt kérők a hivatalos órák alatt Jeszenszky Frigyes gyámügyi jegyzőnél jelentkezhetnek, aki a jelzálogul telajánlott ingatlanok megbecsültetéséről gondoskodik. Kötelezvény minták ugyanott kaphatók.

A gyámpénztárban ez idő szerint kölcsön kiadható 90.000 korona kész pénz áll rendelkezésre.

A kölcsön iránti kérelmek az előljárói tanács által rendszerint azonnal tárgyalatnak, a kölcsön folyósítása azonban csak akkor történik, ha a kölcsönt megszavazó tanácsülési határozatban megszabott feltételeknek a fél minden tekintetben megfelelt.

Szarvason, 1904. május hó 5-én.

Salacz József **Kovács János**
főjegyző. t. bíró.

Május.

Itt a május. Az a csodaszép hónap, amelyre annyi csengő rimet, annyi virágos frazist pazaroltak a poéták, de amelynek szépségét csak a természet tudja leírni a maga káprázatos színeivel.

A természeti erők kifejlődése virágba borulásának mámoros időszaka ez, az élet föltámadása, tobzódása. A természet lelke fényes szárnyakon rebben föl a csodaszép májusi hajnalon, hogy fehérfényű - szárnyaival megérintse a virágok kelyhét, a kéklő vizek színét, a hegyek ormát, a völgyek mélyét s az ember lelkét.

Május. . . Mintha egy aranyhaju ifjú lány szállna végig a mindenségben. A lépte nyomán rózsák fakadnak, a szeme kékjétől színt vált a menyboltozat, az aranyhajától kigyul a levegő s a halk, mámoros sóhajától sejtelmek subanak a szellők szárnyán.

És az igézetes májusi hajnal szízi mosolyától megrészegül minden. Lázasan vernek a szívek, fölforr a vér és nagy érzések feszülnek a lelkekben.

Minden szelíd, bájos vonatkozása mellett is forradalmi időszak a május. Azok a nagy érzések, amelyek a májusilásban gyulnak ki, nagy gondolatok, nagy ozélok és nagy akaratuk ébresztői. A májusi hajnal biborpiros vánkosán sok nagy, világujító álom született. Az új kor mozgalmainak, az emberi egyenlőség gondolata-

inak ünnepi délutána a májusi hajnal. És a májushajnali álmok vánkosát nem csak a fölkelő nap sugarai festették pirosra, hanem sok vér is.

Az új kor legéletképesebb társadalmi gondolata, a szociálizmus ünnepnapjává avatták május első napját. Ma a szízi mosoly májusi hajnali utján sötétarcezi, zordon hadseregét látjuk felvonulni az emberi jogszabadságnak jogegyenlőségnek, a mai kor világujító eszméinek.

Az új kor a tömegek öntudatra ébredésének kora. És végignévze a földkerekségen, látjuk az emberiség millióit, amint forradalmi zászlók alatt, diadalmas menetben követelik a sorsától, a világ társadalmától, az állami hatalomtól a maguk emberi jogait, amelyek nem másban gyökereznek, mint az élés jogában.

Az élethez joga van minden élő teremtménynek. És mikor ébredhetne föl jobban a világosság erejével e jog öntudata, mint a természet ama forrongó időszakában, amikor maga a mindenség is tobzódva, ujjongó mámorra hirdeti a világ legnagyobb gondolatát: **Élet! Élet!**

A természet forradalma tanítja meg az emberiséget, a nagy tömegeket a maguk eredendő jogainak használatára.

A tömegek újraébredésének korát éljük. A nép, amely görnyedő háttal építette évezredek alatt a Phraók guláit az emberi hatalom és alkotó képességének dicsőségére, követeli a munkából a maga jussát.

És kimondja, hogy a népnek nincs igaza? S ha még küzd az évezredek jogszokása az ön-

TÁRCZA.

Jóka, Petőfi. Arany.

A nagy triászról a harmadikat is elfődi immár a sir. Megtért az ősi földre, amelynek hűségét, dicsőségét zengte a triász mindaddig, míg lautjuk hurjait a halál ketté nem pattantotta. Ők hárman Magyarország politikai és kulturális megújulásának hőszói voltak s századoknak kell elmúlnia, míg harásuk alól a jövő kor magát emancipálni fogja. Mert ilyen lángelme mint e három férfi volt, nem született Magyarországon minden században, de a nyugati országokban sein, ahol a világra szóló nagy emberek pedig nagyobb számmal teremttek. Ők megmutatták az utat, melyen Magyarország művelődésének haladnia kell s hogy új utakra léphessünk majdan, ahhoz új lángelmék kellenek, akik azokat nekünk megmutassák.

Egész világ választja el egymástól Jókai, Arany és Petőfi egyéniségét. Csak egyben voltak egyikük: a haza forró szerelmében és nagyságáért való munkában. Más és más általuk először taposot uton járt mind a kettő, s a három ut a halál küszöbén mégis egy állomáson: a halhatatlanság pályaudvarán futott össze. Most már nyugszanak ők, a nagy fiak dúló csaták után és sirjok felett egy nagyratörő nemzet soha nem szűnő bámulatának hádjának glóriája lebeg.

Petőfi költészete, gyönyörű, irdatlan erdőség,

melyben faóriások állanak buja pázsit közepette. Fan táziája erőteljesebb, mint a világ legtöbb nagy poétájáé, s lelkét oly sok nagy gondolat foglalkoztatja hogy úgy tűnik fel egyszer, mintha azokat megfelelő formában nem tudta volna önteni. Különösen látszik ez költői pályafutása kezdetén, amikor a verseihez magyar nyelvet is kellett csinálnia. Amilyen idegenszerű nekünk a Bajza-féle erőteltett édeskés magyar műnyelvezet, csak olyan idegenszerű volt az hatvan esztendő előtt Petőfié. S mialatt a 30-40 es évek sok kisebb-nagyobb hírnévre vergődött poétája kapva kapott az „éreményeken, ábrányokon” és egyéb árnyakon és ényeken, Petőfi leszállott a magyar nép zengzetes nyelvének mélységeibe és gyakran nem kis fáradsággal kereste ki a gondolatai kifejezésére alkalmas szavakat. Egy poéta, aki a verseihez nyelvet csinál, amelyet az, első hallomásra megért mindenki igen nagy dolog ez.

Egyszerűen, mint az alföldi mezők pacsírtái, énekelte Petőfi a szerelemtől. És szerelmes sokszor volt e lánglelkű ifjú és többször csalódott, mint nem, De ő hitt a szerelem idvességében s igaz voltában, tisztelője maradt a nőknek és a női becsületnek. A nők iránt való elfogultságot, a szerelemnek pessimista vagy cinikus felfogását hasztalan keressük nála, amely pedig oly nagy mértékben megvan az akkori francia költőknél és Heinénél, aki akkor már magasan ragyogó csillagzat volt a világirodalom égboltozatán.

Csodálatos, hogy a szerelmes, nyugodt lírai egyéniség mellett megtért a világ egyik legszilajabb politikusa, legvakmerőbb forradalmára. Izzó szíve retete a szabadságnak és izzó gyűlölete a szolgaságnak

a régi rendnek és mindennek, ami nem szabad és világos. A forradalmi, a társadalom ferdeségei és bajai felett tépelődő Petőfit az Apostol című művéből ismerjük meg, amely művét — mely egyike a világirodalom legjelesebb alkotásainak — nem méltatták még kellően. Az olyan határtalan szabadsági vágy, az ideális fel-forgatásának ez égig csapó tüzzel való vallása és hirdetése — csak katasztrófa elé vihetik a halandót. Ha Petőfi el nem vész a csatatéren, bizonytal egy osztrák börtönben vagy a vérpádon fejezi be életét — mert megalkudni nem tudott és nem akart.

Nemcsak mi magyarok, de a szociálisták is teljes joggal hirdetik őt magukénak.

Mint a széles medrében nyugodt méltósággal hömpölygő folyó, olyan az Arany János élet- és költészete. Pedig de sok fájdalom, keserűségnek hajója hasított mély sebet e folyamon — mégis összecsaptak ismét a nyugalmas hullámok a sebek felett és folyt, folyt előre a nagy víz, áldást és életet kelve, amerre ment. Toldival kezdte és aki az igaz, egyszerű és nemes magyar költészet kedvelője, az ma is Toldi első énekét tartja legelső művének. De számos évtizeddel a Toldi után gyönyörű reneszánszban lett része az öregség felé haladó poétának, balladáit mind megannyi-gyöngye a világirodalomnak. A forma és erő kiacélo-sodott munkái e balladák.

Arany János tipikus fia volt a nehéz, barna ma, gyar földnek. Szenvedélyei őt soha el nem ragadták nem kuszott fel az örömek Jákob lajtorjáján és nem zuhant soha a kétségbeesés örvényébe; Nyugalmas külső körülmények között igyekezett élni, csendes me-

udatra ébredt tömegek óhajai és követelései ellen, legyőzik a hiu küzdelmet a rövid századok.

Magyarország az utolsó száz év alatt átélte legnehezebb napjait a nép jogkereső mozgalmainak. Mint egy májusi szélroham, amely lesöpri a zöldbeborult fákról, a sápadt beteg virágszirmokat, úgy söpörte el itt a nép szabadság gondolata a múlt század közepén a jobbságyságot.

És sorra eltűnnek mindama évezredek, intézményes jogtalanságok, amelyek Magyarország népét görnyedni kényszerítették. S lásson bár veszedelmet a kishitűség azokban a szociális mozgalmokban, amelyek nálunk is, a földkeresésen is tüzesre izzítják most a levegőt, kisebb a mint az a tespedés, amely évezredekken keresztül megfekszi az emberiséget.

Ha ideig-óráig a forradalmi állapot társadalmi rendtelenségnek is előidőzője, de nyomában új élet és fejlődés képes társadalmi rend lép, amely friss erővel új virágzásba borítja a mindenséget és új májusi hajnalt derít a világra.

H I R E K.

— **Boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk t. munkatársainknak és előfizetőinknek.**

— **Közgyűlés.** Szarvas község képviselő testülete 1904. május hó 19-én (csütörtökön) d. e. 9 órakor s folytatva d. u. 3. órakor rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Az 1904. április 30-iki rendkívüli közgyűlés hit. jkönyvének felolvasása hitelesített. 2. Hitelesítők felkérése, Borgulya Pál és Kondacs Pál. 3. A vármegyei közíg bizottság határozata melyszerint a gyámpénztári szabilyrendelet jóváhagyatott, tudomásul vétetett. 4. Az „Erzsébet ligeti“ nyári mulató bérbeadására vonatkozó árverési feltételek jóváhagyása, csekély módosítással jóváhagyatott. 5. Előterjesztés 1167 korona 95 fillér községi pótdó törlése iránt, elfogadtatott. 6. Laudisz Pál által a menház javára 3500 koronáról kiállított átruházási okirat jóváhagyatott. 7. Előterjesztés a volt önkéntes

leg otthonában érezte jól magát s inkább borongó volt mint vidám. Itt-ott, a szabadságharc leveretése után s amikor élete végén sok testi s lelki szenvedés gyötörte, szívetrázó panasz jajdult fel a hurján; de ez is inkább szomorúságával, mint szenvedélyes-égyes ragadta meg az embert.

Neki is, mint Jókainak hosszú életet adott az Isten. Láttá, mint vesződik kábultságából a levett nemzet s óriási eszmákat öltve halad a modern kultúra felé. De ő nem tudta magát jól beletalálni ebbe az új világba. Arany János idegennek érezte magát a gőz és villamos-ság korszakában, az aszfalt helyett többre becsülte a végtelen magyar róna porát és sarát, a kaczér paloták helyett a kerttel övezett falusi házikót.

Jókai fiatal maradt élete végéig. Nagy lelke, amely telve volt tudással és érzéssel felszivta az újat s a legutóbbi tíz-tizenöt év óta írta műveiben a modern élet kereteibe illeszkedett bele. Ezek a művek is éppen olyan gyöngyei az irodalomnak, mint a régiak voltak.

Ugyanaz a szerény, idealista, becsületes, álmódorú jellem maradt Jókai Mór, mint amikor nemes hévétől eltárgadtatva 48-ban a forradalmi párthoz csatlakozott. Hitt az emberekben, hazájának jövőjében s, az Istenben. Hitt és neki volt igaza.

Nem hiába, hogy ő élt legtovább a triászban; a legtöbbet közzöttük ő dolgozta. Mint regény es dramairó, költő, újságíró és politikai szónok szédületesen nagy és sokoldalú munkálkodást fejtett ki. Nem volt a napnak egy órája, melyet ébren töltne, fel ne használt volna. Hanem ír, szölvött és rózsákat illettett Isten áldása volt az életén.

Babérból s anyagiákból is neki jutott a legnagyobb rész, nemcsak a munkából. De sem az egyik, sem a másik nem volt kellő megjutalmazása az ő világraszóló munkálkodásnak. S ha hálás nemzet milliókat rakott volna a lábához, ezzel sem róttá volna le a tartozását.

Jóka ezerszer többet adott hazájának, s polgártársainak, mint ezek neki,

Sírba dönt a nagy triász, a hőroszk elmúltak.

Kádár László.

tüztöltő testület 385 korona 15 fillér követelése tárgyában. A követelés miután semmi alappal nem bír nem teljesítették. 8. Dr. Lengyel Sándor beadványa a halásztelki pusztai birtoka után fel pótdó kirovása s az 1899-1903 évekre jogtalanul kivett pótdó visszatérítése iránt. A kérelem elutasított, mert ezen földbirtok nem bír pusztai jelleggel. 9. A vallás és közoktatásügyi m. k. minister ur rendelete a társulati polgári leányiskola államosítása tárgyában, örvendetes tudomásul vétetett, 10. U. a. rendelete a társulati elemi leányiskola államosítása tárgyában, örvendetes tudomásul vétetett. 11. Előterjesztés az államosított leányiskola épületének szükséges munkálatok elrendelése s az ezzel valamint a felszereléssel járó költségek megszavazása iránt. A községi tanács által javasolt költségek megszavaztatottak. 12. Fabriczy György kérvénye a leányiskolai építkezés befejezési határidejének júli 15-ig való meghosszabbítása iránt. A kért halasztási idő megadatott. 13. Dr. Belopotoczky György jelentése melyszerint 10 napra a községből távozók s ezen idő alatt Dr. Mikolay István főorvos helyettesíti. A képviselő testület a bejelentést nem vette tudomásul, mert az szabálytalan a menyiben a távozás előtt kérni kellett volna a szabadságot. 14. Marcsék István kérvénye 30 napi szabadság idő és 50 kor. segélymegszavazása iránt. A kért szabadság és a segély megszavaztatott. 15. Belügyministeri határozat a gyámpénztári tartalék alpból a vármegye házi pénztárának költségvetéséhez 1590 korona 90 fillérral való hozzájárulás tárgyában, az 1590 kor. 90 fill. hozzájárulási összeget kiutalványoztatni határozatott. 16. Előterjesztés a „Széles-uti“ községi iskola építése tárgyában Popjak György vállalkozóval megkötött szerződés jóváhagyása iránt jóváhagyatott. 17. A szarvasi kereskedők egyesületének kérvénye a község területén a házalás eltiltása tárgyában Pártolólág illetékes helyre felterjesztetni határozatott a kérvény.

— **Szemelyi hír.** Radnay Farkas besztercebányai megyés püspök tegnapelőtt városunkba érkezett és szombaton a délutáni vonattal utazott el. A püspök elé Mezőturra utazott Szirmai L. Árpád r. k. th. plébános, a szarvasi vasuti állomásnál pedig gróf Bolza Géza fogadta őt, kinek itt tartózkodása alatt vendége is volt.

— **Eljegyzés.** Klopfer S. Jenő budapesti kereskedő eljegyezte Glöckner Vilma kisasszonyt, Glöckner Marcell szarvasi vállalkozó kedves és szép leányát.

— **Helyreigazítás.** Egy sajnálatos tévedést kell helyreigazítanunk. Lapunk múlt heti számában ugyanis téves informatio alapján „Halálózás“ cz. alatt közöltük, hogy Nyácsik Endre kis-semlaki lelkész, dr. Nemes Béla, szarvasi főgymnasiun tanár édes atyja f. hó 12-én elhunyt. Dr. Nemes Bélát tényleg nagyon súlyos vesztés érte, a menyiben édes anyját, (nem é es atyját) Nyácsik Endrénét szül. Vankó Máriát vezítette el, ki f. hó 12-én hunyt el s temetése f. hó 14-én ment nagy részvét mellett végbe.

— **Színészotunk.** Megérkezett újból körünkbe Pesti Isász Lajos színtársulata. Itt vannak újból a társulattól már ismert kiválóbb művészi erők, de újakat is találunk közöttük. Szolnokról, hol legutóbb tartott előadásokat, vett értesüléseink a legjobb reményeket engedik táplálni a társulatnak itteni működéséhez. Tegnap este megnyitó előadásul színre került a „Hajduk hadnagya“ cz. történelmi tárgyú operette. A heti műsor még nincs megállapítva. Ma d. u. Kurucz Feja Dávidot, este pedig „Menyecskék“ cz. színművet adják.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter, a szarvasi főgymnasium kormány biztosául értekezési vizsgálatokra Mayer Endre eperjesi theol. tanárt nevezte ki.

— **Önkéntesek táncmulatsága.** A szarvasi egy évi önkéntesek, kik októberben fognak tényleges szolgálattételre bevonulni, június 4-én fényes táncvigalmat fognak rendezni. A mulatság valószínűleg az akkorra már felépülő Erzsébet-ligeti kioszkban lesz megtartva.

— **Csöd.** A gyulai kir. törvényszék, mint csödbíróság Fülöp Henrik szarvasi bejegyzett vegyeskereskedő ellen a csödtől annak kérelme folytán elrendelte és tömegmondnokul dr. Fuksz Béla szarvasi ügyvédet nevezte ki.

— **A kioszk átalakítása.** Az Erzsébet ligetben épülő s nemsokára felépített nyári mulatóhelyen czél-szerű átalakítást fognak eszközölni. Ugyanis, hogy a

mulatóhely táncz helyisége megnagyobbítsák, ki fogják venni a közepén felállított nagy faoszlopot. Így aztán mégis csak alkalmas lesz a helyiség a nyári táncz-igalmakra.

— **Baleset.** Krausz Sándort a Fischbein divatárú cég üzletvezetőjét nagyon kellemetlen baleset érte. Vasárnap reggel Nagyváradon, hová bátyjának esküvőjére utazott, a „Fekete sas“ szállodában egy véletlenül elsült revolver golyója sértette meg. Míg ugyanis Krausz öltözködött, az alatt öcse, ki tartalékos tiszthelyetes, az asztalon levő revolvért nézegette. A fegyver véletlenül elsült és a golyó Krausznak tarkóját surolta. Sérülése csöppet sem veszélyes s ő mint értesültünk, ma este már haza is érkezik Nagyváradról.

— **A szarvasi kereskedelmi kör** legutóbb tartott gyűlése alkalmával elhatározta, hogy részt vesz az országos kereskedelmi szövetség nagygyűlésén. A kör kiküldte kebeléből képviselőül Nagy László takarékpénztári vezérigazgatót és Robicsek Sándor terménykereskedőt, de rajtuk kívül még számosan utaznak Budapestre, hogy részt vegyenek az Orsz. keresk. szövetség gyűlésén.

A „Szarvasi Hírlap“ máj. 15-iki számában „Referens“ ur referált a helybeli „Tanító-Egyesület“ és „Ovónők“ által máj. 7-én rendezett „Hangverseny“ ről.

Kritikája „önmagát dicséri“ — hogy az ő szavai-
val éljek.

Sok jóakarattal — kevés önzéssel, — igazságszeretettel van megírva csaknem minden sora, s ha „Referens“ ur nagyobb simpathiával viseltetik a „Görög-tűz“, mint holmi „Etudeok“ iránt, arról valóban sem én, sem senki más, nem tehetünk.

Mert nem tudom, ki és mi sugallta kritikájának rám alkalmazott ezen részét: „Ezután Horváth Dezső játszotta el „Székely“ stylusban irt cis moll Etudejét...“ Hiszem, hogy nem a „gyanusítás“ ocsmány ténájába akarta mártani pennáját — erre oka nem lehetett.

Talán a „Székely“ jelzővel engem akart megtisztelni? Köszönöm e megtiszteltetést, de az igazság érdekében szívesen lemondok róla.

Rendkívül izléstelen s frivol dolog simulálni azt, a mi nincs, közelebből: zenei műveltséget affectálni ott, hol annak ellenkezője kiáltó módon érvényesül. Röviden:

Felteszem, hogy Referens ur, — ha speciálisan nem is „zene kritikus“ — jól tudja, hogy a zenei styl nem oly sokféle, mint az irodalmi stylus.

Az őt újján is megolvashatja (Bővebben Beliczay-Chován-Molnár könyveiben).

De úgy látszik, azt már nem tudja, — hogy Székely Imre derék hazánkfia, — bár elég tisztes szolgálatot tett a magyar zenei kultúrának — nem volt eredeti tehetség, s nem is alapított külön iskolát, külön stylussal. Erre a magyarok közül csak az egy Liszt Ferenc volt képes. Az ő epigonja az a Székely, kinek nevével Referens ur, az én cis moll Etudemat jelölte (melyet vagy nem is hallott, vagy meg nem értet).

Mint hogy tehát önálló „Székely“ stylus nem létezik, s minthogy Referens ur ennek daczára e kitéttel rám vonatkoztatva löszeregettel használja — teljes joggal, veszedelmes gyanusítást láthatunk e tényben, s ezen alapon szerezhetnék magannak elégtételt.

En azonban hajlandó vagyok az egészlet egy öntudatlanul elkövetett baklövésnek minősíteni.

És ebből érthető, miért alkalmaztam a didaxist ott, — bocsánat érte — a hol más talán maskép védte volna magát.

Elég sajnós, hogy még azok is, kik nem tudom mi okból, kritikálásra adják magukat, ilyen neveléses baklövéseket tesznek a kritika szent aegise alatt.

Hja! Hiába! Minden téren sok nálunk az „előkelő idegen“.

Horváth Dezső.

— **Öngyilkos diák.** Békés-Csabáról jelentik: Busák Andor 15 éves gimnáziumi 5. osztályu magántanuló tegnap gyulaváriban, míg szülei a gyulai vásárban jártak, egy revolverrel agyonlötöte magát. Tettét állítólag egy orosházi leány miatt családott szerelmi bánatában követte el.

— **Mindenjévvő** ki Schleisinger Izidor jóhírnevű fűszer és csemege üzletében egyszerre vagy részletekben 20 korona értékű árut vesz, csekély 3 korona részletfizetéssel egy fénykép után készült életnagyságu fényképet kap.

— **Büntető eljárás.** A 43. §. szerint pedig kihágást követ el és szintén két hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedő börtönbüntetéssel büntetendő az, a ki a belügyminiszteri engedéllyel nem bíró vállalkozónak, vagy meghatalmazottnak kivándorlásra vonatkozó hirdetésnyét és közleményét sajtó útján közlésezi.

— **A magyar amerikai hajójárat.** Annak bizonyítékául, hogy mennyire alaptalanok a híresztelések, amelyek szerint a flumei hajókkal utazó kivándorlók partrezzállását Newyorkban akadályozzák, közöljük hogy a „Stavonia“ hajónak mintegy ezer utasa közül az amerikai bizottság egyetlen egyet sem utasított vissza. Valamennyien külön fizetés nélkül és akadálytalanul szálltak partra. Fiuméből legközelebb, május 31-én a „Pannonia“ utána pedig, június 14-én az „Ultonia“ hajó indul Newyorkba. A szállítási díjban két napi ingyen ellátás Fiumében és a teljes ellátás a hajón bentfoglaltatik. Ingyenes felvilágosítást ad és

előjegyzéseket elfogad az „Adria“ személyszállító osztálya: „Központi Menetjegyiroda“ Budapesten, Viga-dóter 1., amelynek távirati és levélcíme: Menetjegyiroda Budapest.

— **Az emberiség** számára nincs áldásosabb állapot, mint az a biztos tudat, hogy van rá mód és hely, visszanyerni a friss, erős, egészséges testet, és az ezzel járó jóérzés, lelki nyugalmat és rugalmasságot. A jószágos anyatermészet gondviselése sok gyógyforrást szórt el mindenfelé, a legtöbbet a szép Magyarországnak, de valamennyi fürdőhely koronája az ezernyi áldást osztó világhírű „Herkulesfürdő“, elragadó szép, igazán paradicsomi vidékével és őseréjű természetes meleg kénos és konyhasós (Jod, brom, lithium tartalmu forrásaival). A csont és bőr, izmok és idegek, agyvérzés és kiürítő szervek, szív, gyomor és belek, szóval a test bármely részének többé — kevésbé súlyos kórsága elenyészik Herkulesfürdőnek szinte varázsos hatására. Regényes hegyvidéki ózondos levegőjében évente ezer és ezer ember örül az életnek és ha tekintetbe vesszük, hogy e hírneves fürdő a legszebb épületekkel és minéven képzelt modern kényelemmel díszkedhetik, érhetőnek fogjuk találni, ha Herkulesfürdőt a legszebb és legkedveltebb fürdőknek elismerik.

— **A temesvári gyufagyár — osztrák kézben.** A „Gazdasági Tudósító“ fentartással közli, hogy az osztrák gyufa-kartel „Solo“ részvénytársasága, mely már az összes osztrák gyufagyárakat magába szívtá, most sorra tárgyal a magyar gyárakkal is, hogy azokat is magába olvassza s ezzel a magyar versenyt megszüntesse. A gyufakartel első lépése ez irányban, sajnos, már eredménnyel járt, ha hinni lehet annak a Bécsből vett értesülésnek, hogy a Lenderbank, a gyufakartel bankárja, az Első temesvári gyufagyár rt. részvényei jelentékeny részének birtokába jutott.

— **A „Magyar Remekírók“ új sorozata.** A magyar irodalom remekíróinak népszerűsítése; annak a sok drága kincsnek a mely részint régi poros kodexekben, részint drága díszművekben szinte hozzáférhetetlenül hever a könyvtárakban és a könyves boltokban, — olcsó, egyöntetű, izléses kiadásban való terjesztése, ez volt a célja a Franklin-Társulatnak, mikor alig két évvel ezelőtt megindította a Magyar Remekírók ötvenöt kötetes, gyűjteményes kiadását. Minden művelt nemzetnek többféle kiadásban is közkinccse régen nagy íróinak szellemi hagyatéka; bibliája kiesnek, nagynak, gazdagnak, szegénynek egyaránt, a mi értékeseit és maradóit évszázadok során költői és írói a nemzet dicsőségére teremtettek. Csak a magyar nemzetnek nem volt ilyen gyűjteménye; pedig a nemzeti kultúrának ennél hatalmasabb tényezője el sem képzelhető. Észéért korszakos jelentőségű a Franklin-Társulat vállalkozása. A nemzet méltányolta is ezt a főtörekvést, és szerető lelkesedéssel támogatta a kiadó-társulat uttörő vállalkozását, a melynek ma immár ötödik öt kötetes sorozata jelent bizonyosságul a magyar irodalom nagyságának és a nemzet önértékes művelődés készségének. Ez az új sorozat is, hűen a vállalat programjához, különböző korszakok nagy szellemeit foglalja össze, oly módon azonban, hogy mikor a gyűjtemény teljes lesz, az egyes írók időrendben illeszkednek bele az ötvenöt kötetbe. Az egész gyűjtemény 12., 26., 28. 43. és 48 kötetet adja az új sorozat.

A 26 kötet Vorósmarty munkáinak ötödik kötet. Gyulay Pál rendezte sajtó alá. Tartalma: a drámai költemények folytatása (Kincskeresők; Czillei és a Hunyadiak); Beszélyek és regék; és a Pályalombok.

A 43. kötet Arany János munkáinak harmadik kötet. Riedl Frigyes rendezte sajtó alá. A 27 éves vastag kötet a Toldi-trilógiát tartalmazza.

Az új sorozatnak talán a legértékesebb kötet a 12. kötet, a mely Pázmány Péter válogatott munkáit

illeszti be a Magyar Remekírók közé. A magyar prózát a XVII. század első felében majdnem négy évtizedes irodalmi bályáján utól nem ért művészettel kezelte Pázmány Péter. Rengeteg irodalmi munkásságot fejtett ki a magyar prózának ez az első nagy mestere; de munkái kincs-es bányája drága foliánsokban volt eltemetve. A Magyar Remekírók dicsősége, hogy e dús bányát megnyitotta újra a magyar művelődés számára. Ezt a Pázmány-kötetet Frankó Vilmos, erre leghivatottabb tudós történészünk, rendezte sajtó alá, gyönyörű bevezetéssel, a mely klasszikus életírása Pázmány Péternek.

A 28. kötet is igen értékes kötet az új sorozatnak. Bajza József válogatott munkáit tartalmazza. A kötetet Badics Ferenc rendezte sajtó alá és látta el bevezető tanulmányával. Ez a bevezetés gyönyörűen jellemzi azt a kort, Magyarország újjászületésének, a melyben Bajza három évtizeden át küzdött csüggedetlenül a vezetők sorában. A kötet mindazt magában foglalja, a mi Bajza munkáiból maradandó becsű. Megismerjük belőle egyaránt Bajzát a költőt, a kritikust, a történészt és esztétikust.

A sorozat utolsó kötet a 48. kötet, szigligeti Ede munkáinak második kötet: legjobb vigjátékai Bayer József, aki ezt a kötetet sajtó alá rendezte bevezetésül nagy értékű tanulmányban méltatja Szigligetit, mint vigjátékíró, s megállapítja azt a helyet, a mely Szigligetit irodalmunk és művelődésünk történetében méltán megilleti.

Öt kötetnyi remekművel és három értékes életrajzi tanulmányal gyarapítja ez a sorozat a Magyar Remekírók gyűjteményét. A kötetek kiállítása ugyanaz a mintaszerű, izléses, díszes kiállítás, a mely egyedül méltó köntöse remekíróinknak, s amelynek nagy része van abban, hogy a nagy közönség annyi szeretettel karolta fel a Franklin-Társulat uttörő nagy vállalkozását. Az 55 kötetes teljes gyűjteménynek ára 220 kor. Megrendelhető bármely könyvkereskedés utján.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

Hirdetések

Szöllőkarókat
előjegyezni és megvenni lehet
Buk Adolf
piacztéri üzletében, Szarvason.

A Franklin-Társulat kiadása. A Magyar Remekírók a magyar irodalom főművei ötödik sorozata

most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdíszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelent meg **Pázmány Péter válogatott munkái** is. Ezt a kötetet jeles tudósunk **Frankó Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja, s egyúttal a XVII. század irodalmáról, az ákkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza Józsefet** három évtizedekre meo munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remek írók közé. E kötetet **Badics Ferenc** válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E főreton kívül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty V.** kötet, **Arany János III** kötet és **Szigligeti II.** kötet.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg: **Arany János** munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltan.

Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte Vaczy János.

Kisfaludi Sándor munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferenc.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Levay József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteményére tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent **Shakspere** összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

A Mauthner-féle magok megérkeztek,

a ki-jó és megbízható magot vásárolni akar, csakis **Mauthner-féle magot vásároljon.**
A csillag jegyű impregnált burgundi mag nagyon ajánlható.

Mauthner-féle
RFFIA-HANCS
szintén kapható
FÜLOP HENRIKNEL
Mauthner egyedüli raktára
SZARVASON.

Legjutányosabb cséplési szén.

Tatai brikett!

Tatai darabos szén!

(Minden darabb 5 kilogramm.)

A porosz szenet teljesen pótolja.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Magyar általános köszönbánya részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Oncóság! Lelkiismeretességt!
Saját érdekében hirdessen kizárólag
LEOPOLD GYULA
hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.
Szakavatottasági Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakosztobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a **KRIEGNER-féle**
REPARATOR
1 üveg 2 koronn, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR,** Budapest, Calvin-tér.
KIVÁLÓ SZERENŐSE: ELŐZÉKENYSÉG!
SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉSBÉRMENTVE!
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.
a magy. kir. szab. osztályozású főkülső helye.
10,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után
teljes kifizetésig: 2% levonással:
50 évre a 10% évi 5.40%-a 50 évre a 10% évi 5.20%-a
40 " 5.50%-a 40 " 5.30%-a
30 " 5.60%-a 30 " 5.40%-a
20 " 5.70%-a 20 " 5.50%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA
Szálloda: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Vilmos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
LEGKIVÉLTESEBB IRÓGÉP UJ MÔDELLJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD LEGKIVÉLTESEBB GLOGOWSKI ÉS TÁRSÁBUDAPEST ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL.

Vidékiek kedvesek találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglő és elsőrangú étterem
Budapest, VI., Andrásy-út 39.
Kittű magyar konyha, valódi ústa borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER** **UGORKATEJ**
Balassa Kornél Gyógyszertára: Budapest - Erzsébetfalva.
Főszékhely: Budapest - Erzsébetfalva.

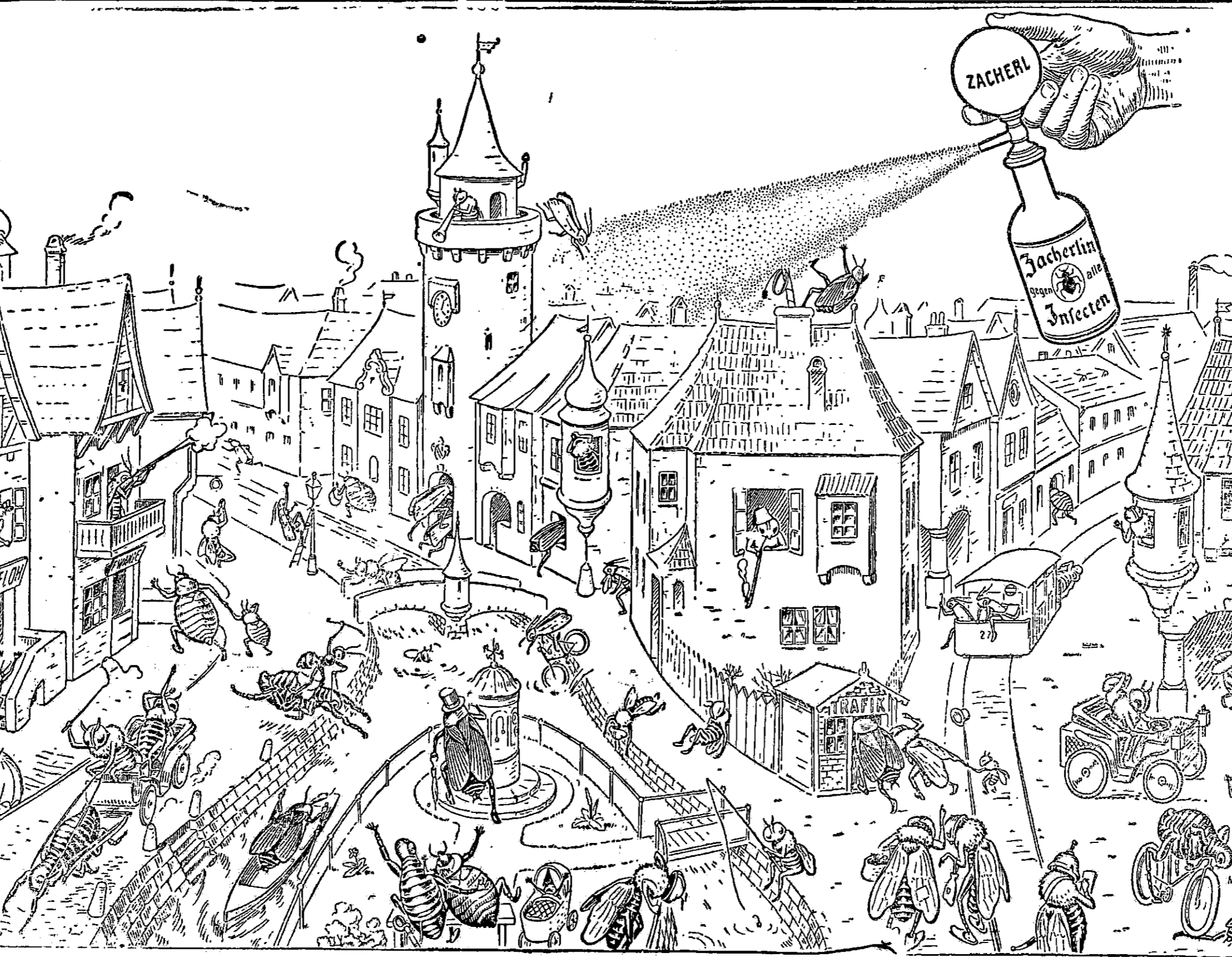
OSERS és BAUER MOTORGYÁR
BUDAPEST V., Lipót-körút 7. **BÉCS** Drodnerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-motorok **Benzin- és petrolin-lokomobilok**
Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerfajta berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Készítőkészítési feltételek.

Vidékiek kedvesek találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglő és elsőrangú étterem
Budapest, VI., Andrásy-út 39.
Kittű magyar konyha, valódi ústa borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER** **UGORKATEJ**
Balassa Kornél Gyógyszertára: Budapest - Erzsébetfalva.
Főszékhely: Budapest - Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER MOTORGYÁR
BUDAPEST V., Lipót-körút 7. **BÉCS** Drodnerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-motorok **Benzin- és petrolin-lokomobilok**
Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerfajta berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Készítőkészítési feltételek.

Versenyen kívüli olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek árúháza
LEON és OLÁH
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

Ha látlak oh Zacherlin a szívem is dobban
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban ami van, haszontalan díb, dáb;
Attól ugyan nem döglök, se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyén áldott a ki készit, szászor és ezerszer.
S valahol függ a Zacherlin plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.